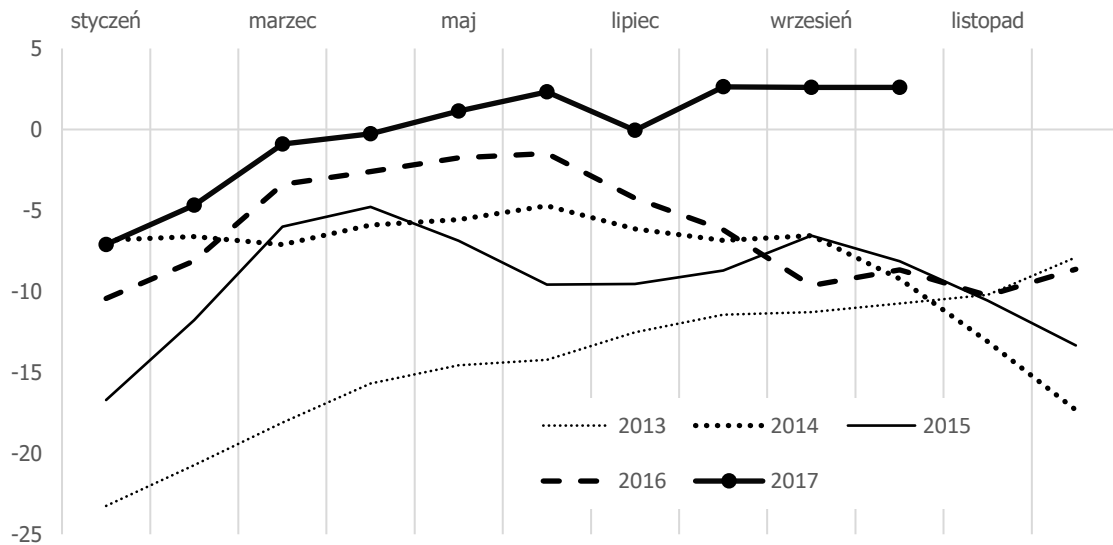
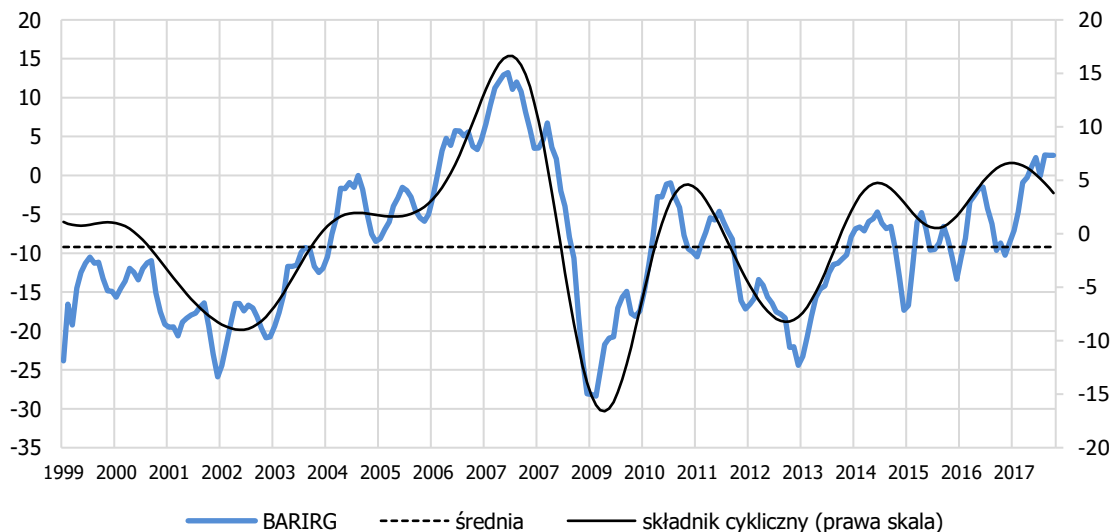

II. KONIUNKTURA W GOSPODARCE POLSKIEJ

W IV kwartale 2017 r. wartość barometru IRG SGH wyniosła 2,6 pkt. W porównaniu z poprzednim kwartałem nastąpił wzrost o 2,7 pkt. Wyniki IV kwartału 2017 r. odbiegają od dotychczasowego wzorca zmian sezonowych, gdyż zazwyczaj o tej porze roku odnotowywane jest spowolnienie aktywności w gospodarce, które przejawia się w spadku wartości barometru (Rysunek 1). Co więcej, zaobserwowany wzrost jest trzecim z rzędu, można więc powiedzieć, że rok 2017 charakteryzuje się systematyczną poprawą koniunktury w polskiej gospodarce. Długookresowa średnia wynosi obecnie -9,2 pkt i w ostatnim roku wzrosła o 0,4 pkt. Przez wiele lat wartość barometru utrzymywała się poniżej zera. Ostatni raz dodatnią kwartalną wartość barometru IRG SGH odnotowano w 2008 r.¹ (Rysunek 2).

Rysunek 1. Barometr IRG SGH w latach 2013-2017 – zmiany w cyklu rocznym.

Rysunek 2. Barometr IRG SGH w latach 1999-2017.

¹ Zasadniczo barometr obliczany jest raz na kwartał na podstawie wyników badań koniunktury prowadzonych w pierwszym miesiącu każdego kwartału, ponieważ jednak badanie koniunktury przemysłowej realizowane jest każdego miesiąca, poza rachunkiem kwartalnym dokonywany jest również miesięczny szacunek wartości barometru. W 2017 r. parokrotnie zdarzyło się, że były one dodatnie.

Spośród siedmiu składowych cząstkowych barometru cztery przyjęły wartości dodatnie. Są to wskaźniki koniunktury w przemyśle, budownictwie, rolnictwie i bankowości. W świetle danych historycznych sytuacja taka jest rzadkością, zazwyczaj bowiem większość wskaźników – a bywa, że i wszystkie, jak to miało miejsce w roku 2016 – przyjmuje w ostatnim kwartale roku wartość ujemną. Szczególną uwagę należy zwrócić na dodatnie wartości wskaźnika w budownictwie oraz rolnictwie, dotąd nienotowane o tej porze roku. Ponadto, we wszystkich działach poza bankowym bieżące wyniki są znacznie wyższe od długookresowej średniej kwartału IV. Największą wartość wskaźnika, 16,2 pkt, odnotowano dla bankowości, a następnie dla budownictwa, 8,5 pkt. Wskaźniki koniunktury rolnej i przemysłowej przyjęły wartości, odpowiednio: 4,5 oraz 2,1 pkt. Wśród ujemnych wartości wskaźników zróżnicowanie jest znikome; kształtują się one między -3,4 a -2,0 pkt.

Do kwartalnego wzrostu wartości barometru najbardziej przyczyniła się poprawa sytuacji w przemyśle przetwórczym i kondycji gospodarstw domowych, która wniosła łącznie 2,7 pkt. Poprawa koniunktury w transporcie samochodowym, sektorze bankowym oraz w handlu – w sumie prawie 1,2 pkt wzrostu wartości barometru – została zneutralizowana pogorszeniem się koniunktury w budownictwie i rolnictwie. W trzech z siedmiu badanych działów, tj. przemyśle, budownictwie i rolnictwie, zmiany wartości wskaźników były zgodne z długookresowymi wzorcami sezonowości. W przypadku transportu samochodowego, sektora bankowego oraz handlu IV kwartał zazwyczaj przynosi pogorszenie się sytuacji, czyli odmiennie niż w 2017 r. Wartość wskaźnika kondycji gospodarstw domowych, który nie wykazuje wyraźnych cech sezonowości, po raz kolejny wzrosła, utrwalając tym samym ponad 5-letni już trend wzrostowy. W IV kwartale nastąpiła poprawa wszystkich czterech składowych tego wskaźnika, a zwłaszcza ocen przyszłej pozycji na rynku pracy oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej w kraju. Optymizm konsumentów co do rozwoju sytuacji ekonomicznej jest wyjątkowo duży; saldo przyjęło wartość 11,7 pkt, największą od 1996 r. Również rolnicy wyrażają optymistyczne oceny co do przyszłości. Wartość wskaźnika zaufania wyniosła 11,9 pkt, rosnąc czwarty raz z rzędu. Obecną sytuację ekonomiczną kraju, jak też sytuację własnej branży, pozytywnie oceniają również przedsiębiorcy budowlani, jednakże w przewidywaniach na następny kwartał są ostrożniejsi. W przemyśle natomiast przedsiębiorcy są raczej pesymistyczni co do zmian sytuacji ekonomicznej, zarówno ogólnej (w kraju) jak i w samym przemyśle. W przypadku przemysłu przetwórczego i budownictwa oceny firm sektora prywatnego nie pokrywają się z ocenami przedsiębiorstw sektora publicznego, nawet jeśli chodzi o kierunek zmiany koniunktury. Poprawę koniunktury odczuwają przedsiębiorcy prywatni, ale zmianę sytuacji finansowej lepiej oceniają firmy sektora publicznego.

W porównaniu z IV kwartałem 2016 roku wartość barometru wzrosła o 11,3 pkt. We wszystkich obszarach objętych barometrem wyniki uległy poprawie. Największy wkład do wzrostu wartości barometru wniosły gospodarstwa domowe (3,1 pkt), a następnie sektor bankowy (2,5 pkt) i, nieco mniej, budownictwo (2,2 pkt). Udziały transportu samochodowego i rolnictwa były zbliżone do siebie i wyniosły łącznie 2,5 pkt. Najmniejszy wkład do wzrostu wartości barometru wniosły przemysł oraz handel; razem dały 1,1 pkt wzrostu.

Ogólnie rzecz biorąc, wyniki badań IRG koniunktury w IV kwartale 2017 r. pokazują, iż nastąpiła dalsza poprawa koniunktury w gospodarce polskiej. Od ponad roku barometr wykazuje tendencję wzrostową, głównie za sprawą ocen konsumentów, rolników i zakładów budowlanych. W bieżącym kwartale poprawiła się również istotnie koniunktura w transporcie samochodowym. Nieco słabiej, ale w tym samym kierunku zmiernają oceny sektora bankowego i handlu. Nietypowo w listopadzie poprawiła się koniunktura w przemyśle przetwórczym. Pomimo jednak polepszenia w tych dwóch ostatnich działach gospodarki utrzymuje się w nich trwająca już kilka lat (od ok. 2013 r.) stagnacja, której towarzyszą sezonowe lub nietrwale, słabe odchylenia w obu kierunkach. Kształtowanie się składowej cyklicznej BARIRG wieszczy koniec ogólnej poprawie koniunktury w polskiej gospodarce.